

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Teoretični in klinični koncepti v psihoterapiji 1
Course title: Theoretical and clinical concepts in psychotherapy 1

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Psihosocialna pomoč, druga	/	1.	1.
Psychosocial counseling, second	/	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni / Mandatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		15			60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

prof. dr. Onja Tekavčič Grad

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** Slovensko / Slovenian, Angleško / English

Vaje / Tutorial: Slovensko / Slovenian, Angleško / English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za vključitev v delo je vpis v 1. letnik študija.

Prerequisites:

Prerequisite for the subject is the enrollment in the 1st year of master study.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predmet je vsebinsko razdeljen v štiri glavne sklope:

1) Diagnostični sistemi 1

- koncepti bolezni in zdravja v okviru psihoterapije in psihosocialnega svetovanja
- epistemologija in hermenevtika diagnostike duševnih motenj: psihoterapija kot prostor in način spoznavanja
- fenomenološka diagnostika duševnih motenj
- razlike med medicinskim in psihoterapevtskim diagnostičnim modelom: razlike v razumevanju simptomov, sindromov, bolezni v okviru medicine in v okviru psihoterapije; stališče objektivnosti (medicina) in stališče udeležnosti (psihoterapija)
- premik od patologije k salutologiji, od patodiagnostike k salutodiagnostiki v sodobni psihoterapiji
- primeri zlorabe diagnostike duševnih motenj: histerija, homoseksualnost
- psihoterapevtska diagnostična sredstva in modeliranje: strukturirana sredstva (npr. v diagnostiki družin),
- sredstva za ugotavljanje terapevtskih sprememb, risanje v psihoterapevtski diagnostiki, procesna diagnostika
- kontekstualizacija diagnostike duševnih motenj - večosna diagnostika po DSM-IV: povezovanje psihološke, telesne in socialne dimenzije, razlike in podobnosti med DSM-IV in petim poglavjem MKB-10 (ameriški in evropski sistem)
- nova orientacijska znanja za oceno in diagnostiko (npr. teorija navezanosti – stili navezanosti, teorija samoorganizacije – sinergetska generativna načela)

2) Duševne motnje in duševno zdravje 1:

The course is divided into four main sections:

1) Diagnostic Systems 1

- Concepts of disease and health in the context of psychotherapy and psychosocial counseling
- Epistemology and hermeneutics of mental disorders diagnosis: psychotherapy as a place and a way of getting acknowledgment
- Phenomenological diagnosis of mental disorders
- The difference between the medical and psychotherapeutic diagnostic model: differences in the perception of symptoms, syndromes, diseases in the context of medicine and in the context of psychotherapy; view of objectivity (medicine) and view of participation (psychotherapy)
- Move from pathology to salutology from patodiagnosics to salutodiagnosics in modern psychotherapy
- Cases of abuse of diagnosis of mental disorders: hysteria, homosexuality
- Psychotherapeutic diagnostic tools and modeling: structured funds (eg. In the diagnosis of families)
- Means for determining therapeutic change, drawing in psychotherapeutic diagnostics, process diagnostics
- Contextualization of mental disorders diagnostic - multi-axle diagnostic according to DSM-IV: Integration of psychological, physical and social dimensions, differences and similarities between DSM-IV and fifth Chapter of ICD-10 (US and European system)
- The new benchmark of knowledge for the assessment and diagnosis (eg. The theory of attachment - attachment styles, theory of self-organization - synergetic generative principles)

2) Mental disorders and mental health 1:

- Psychotherapy of mental disorders

- psihoterapija duševnih motenj na osnovi salutologije
- anksiozne motnje in psihoterapija (generalizirana anksiozna motnja, panična motnja in agorafobija, specifične fobije in socialna fobija)
- depresivne in bipolarne motnje in psihoterapija
- obsesivno kompulzivna motnja in psihoterapija
- stresne motnje, disociativne motnje, posttravmatski stresni sindrom in psihoterapija
- spoznanja salutologije, na katerih slonijo psihoterapevtski pristopi k duševnim motnjam
- teorije osebnostnih motenj: prepoznavanje in etiologija
- psihoterapija osebnostnih motenj (paranoidna osebnostna motnja, shizoidna in shizotipska osebnostna motnja, antisocialna osebnostna motnja, borderline osebnostna motnja, histrionična osebnostna motnja, narcisistična osebnostna motnja, izogibajoča osebnostna motnja, odvisna osebnostna motnja)
- psihoterapija alkoholizma in zasvojenosti
- psihoterapija motenj hranjenja
- psihoterapija seksualnih disfunkcij
- psihoterapija psihosomatskih motenj

3) Nevrobiologija psihoterapije 1:

- nevrobiologija psihoterapije oz. »nevropsihoterapija« kot nov poskus integracije različnih področij raziskovanja in prakse: psihobiologija, psihofiziologija, psihonevroendokrinoimunologija, psihosocialna genomika, kronobiologija, psihosomatska medicina, nevroznanost, nevrobiologija, nevrofenomenologija, kognitivna znanost, nevropsihologija

based on salutology

- Anxiety disorder and psychotherapy (generalized anxiety disorder, panic disorder and agoraphobia, specific phobias and social phobia)
- Depression and bipolar disorder and psychotherapy
- Obsessive Compulsive Disorder and psychotherapy
- Stress disorders, dissociative disorders, post-traumatic stress syndrome and psychotherapy
- Knowledge of salutology, which represent a base for psychotherapeutic approaches for mental disorders
- Theories of personality disorders: identification and etiology
- Psychotherapy of personality disorders (paranoid personality disorder, schizoid and schizotypal personality disorder, antisocial personality disorder, borderline personality disorder, histrionic personality disorder, narcissistic personality disorder, avoidant personality disorder, dependent personality disorder)
- Psychotherapy of alcoholism and drug addiction
- Psychotherapy of eating disorders
- Psychotherapy of sexual dysfunctions
- Psychotherapy of psychosomatic disorders

3) The neurobiology of psychotherapy 1:

- Neurobiology of psychotherapy or "Neuropsychotherapy" as a new attempt of integration of different areas of research and practice: Psychobiology, psychophysiology, psychoneuroendokrinoimmunology, psychosocial genomics, kronobiology, psychosomatic medicine, neuroscience, neurobiology, neurofenomenology, cognitive science, neuropsychology
- New technology in the field of

- nova tehnologija na področju nevroznanosti – ti. »neuroimaging« - in možnosti uporabe na področju psihoterapije (npr. funkcionalna magnetna resonančna tomografija fMRI, magnetni elektroencefalogram MEG, emisijska računalniška tomografija – PET, SPECT)
- osnove nevroanatomije, nevrofiziologije, molekularne biologije, imunologije in genetike za psihoterapevte (npr. pomen limbično hipotalamičnega sistema za psihofizično povezanost)
- evolucijski pogled na razvoj telesnega, psihološkega in socialnega pri človeku
- nova nevrobiološka spoznanja o čustvih, kogniciji in spominu, ki so pomembna za psihoterapijo (npr. mehanizem čustvene ugrabitve)
- nevronske mreže in psihoterapija (reprezentacije, učenje in nevroplastičnost, vloga sistemov nagrajevanja)
- možgani kot nelinearni kompleksni samoorganizirani sistem neuropeptidi kot molekule čustev: nevrotransmisija in nevromodulacija

4) Teorija skupnih terapevtskih dejavnikov:

- terapevtski odnos
- terapevtovi in klientovi intrapsihični dejavniki
- izventerapevtski dejavniki
- medosebni dejavniki in ujemanje med terapevtom in klientom
- motivacija in iniciativnost klienta

neuroscience - "Neuroimaging" - and the possibility of their use in the field of psychotherapy (eg. A functional magnetic resonance imaging - fMRI, MEG - magnetic electroencephalogram, emission computed tomography - PET, SPECT)

- Fundamentals of neuroanatomy, neurophysiology, molecular biology, immunology and genetics of psychotherapists (eg. The importance of limbic hypothalamic system for psychophysical integration)
- Evolutionary view of the development of the physical, psychological and social human
- A new neurobiological findings on emotions, cognition and memory, which are important for psychotherapy (eg. The mechanism of emotional hijacking)
- Neural networks and psychotherapy (representation, learning and neuroplasticity, the role of the remuneration systems)
- Brain as a complex nonlinear self-organized system of neuropeptides such as molecules of emotion: neurotransmission and neuromodulation

4) The theory of common therapeutic factors:

- Therapeutic relationship
- Therapists and client's intrapsychic factors
- Factors outside therapy
- Interpersonal factors and the correlation between the therapist and the client
- Motivation and initiative of the client

Temeljni literatura in viri / Readings:

5. poglavje MKB-10 (duševne motnje)

Bohak J (1995). Moja srečanja z ljudmi. Celje: Mohorjeva družba.

Tomori M, Zihel S (ur.). Psihijatrija. Ljubljana: Litterapicta, 1999.

Kobal MF (2000). Psihopatologija za varnostno in pravno področje. Ljubljana: Visoka policijsko-varnostna šola.

Morrison JR (2001). DSM-IV made easy. New York: Guilford Press.

Erić L, ur. (2006). Psihoterapija. Beograd: Institut za mentalno zdravje.

Damasio A (2005). Osječaj zbivanja: tijelo, emocije i postanak svijesti. Zagreb: Algoritam.

Goleman D (1997). Čustvena inteligenca. Ljubljana: Mladinska knjiga: 28-45.

Pert CB (2006). Molekule emocije: zašto se osjećate tako kako se osjećate. Zagreb: VBZ.

Norcross JC (ur.) (2002). Psychotherapy Relationships that Work. New York: Oxford University Press.

Schiepek, G. et al. (2005). Sinergetika za prakso: terapija kot spodbujanje samoorganizirajočih procesov. V: J. Bohak, M. Možina (ur.). Četrti študijski dnevi Slovenske krovne zveze za psihoterapijo. Rogla. Zbornik prispevkov. 25-33.

Schiepek G, Picht A, Spreckelsen C, Altmeyer S, Weihrauch S (2005). Računalniško podprta procesna diagnostika dinamičnih sistemov. V: J. Bohak, M. Možina (ur.). Četrti študijski dnevi Slovenske krovne zveze za psihoterapijo. Rogla. Zbornik prispevkov. 34-51.

Schiepek, G. (ur.) (2004). Neurobiologie der Psychotherapie. Stuttgart: Schattauer.

Grawe, K. (2006). Neuropsychotherapy: How the Neurosciences Inform Effective Psychotherapy. A Lawrence Erlbaum Associates. Inc. Series. University of Wisconsin, Madison.

Cilji in kompetence:

Cilji: so povezni s štirimi sklopi predmeta.

Cilj sklopa Diagnostični sistemi 1 pa je poglobitev znanj in obvladanje diagnostike po DSM-IV in po petem poglavju MKB-10, s čimer so se že seznanili v okviru predmeta Osnove medicine in psihiatrije na prvi stopnji, ter pomen diagnostike za psihoterapijo duševnih motenj. Da bi študentje razvili razumevanje, kako psihoterapevtska situacija kot prostor spoznavanja (v epistemološkem smislu) vpliva na formulacijo konceptov bolezni, zdravja, vzrokov bolezni in zdravljenja in kako tudi obratno koncepti bolezni, zdravja, vzrokov bolezni in zdravljenja oblikujejo psihoterapevtsko situacijo kot prostor spoznavanja.

Cilj sklopa Duševne motnje in duševno zdravje 1 je, da se študentje seznanijo z aktualnimi psihoterapevtskimi pristopi do duševnih motenj in kako psihoterapija na osnovi spoznanj salutologije spodbuja duševno zdravje.

Objectives and competences:

Objectives: are associated with the four topics/parts of the course.

The objective of the topic Diagnostic systems 1 is to deepen knowledge and mastery the diagnosis according to DSM-IV and the fifth chapter of ICD-10, which have already been noted in the course Fundamentals of medicine and psychiatry on the graduation level study, and the importance of the diagnosis for the psychotherapy of mental disorders. To develop the students understanding how the psychotherapeutic situation as a place for learning (in the epistemological sense) affect the formulation of the concepts of disease, health, causes of disease and treatment, and also in reverse - how the concepts of disease, health, causes of disease and treatment develop psychotherapeutic situation as place for learning.

The aim of a topic of Psychiatric and Mental Health 1 is to acquaint students with current psychotherapeutic approaches for mental

Cilj sklopa Nevrobiologija psihoterapije¹ je, da se študent seznaní z novimi dognanji o bioloških temeljih psihoterapije, ki temeljijo na razvoju nove tehnologije preiskovanja in raziskovanja možganov in dogajanja v telesu na molekularni ravni. Študent dobi vpogled, da so čustveno doživljanje in socialni odnosi postali med psihoterapevtskim procesom s pomočjo nevrobioloških preiskav bolj dostopni raziskovanju in spremljanju.

Cilj sklopa Teorija skupnih terapevtskih dejavnikov je opozoriti študente na tiste vidike psihoterapije, ki so skupni različnim psihoterapevtskim pristopom in so lahko poleg nevrobiološkega znanja in skupnih orientacijskih (diagnostičnih) znanj osnova za integracijo različnih psihoterapevtskih pristopov.

Kompetence:

- sposobnost poglobljene analize, sinteze in predvidevanja rešitev ter posledic
- sposobnost povezovanja znanja in obvladovanja kompleksnosti, s katero se srečujejo pri strokovnem delu
- zmožnost avtonomno uporabljati vire za učenje z demonstracijo spretnosti upravljanja in integriranja informacij
- sposobnost sintetizirati lastno integracijo teorije in klinične prakse
- poznavanje in razumevanje osnovnih konceptov in metod na področju diagnostike duševnih motenj

disorders and how the psychotherapy based on evidence of salutology promotes mental health.

The objective of the topic Neurobiology of psychotherapy¹ is that the students get acquainted with new knowledge about the biological foundations of psychotherapy based on the development of new technologies to investigate and research the brain and the body functioning at the molecular level. Students get insight about emotional experiences and social relations in the psychotherapeutic process which became more accessible to research and monitoring by means of neurobiological investigations.

The aim of the topic Theory of common therapeutic factors is to note students about those aspects of psychotherapy that are common to different psychotherapeutic approaches and are in addition to neurobiological knowledge and common landmark (diagnostic) knowledge the base for the integration of different psychotherapeutic approaches.

Competences:

- The ability to in-depth analysis, synthesis and prediction of solutions and consequences
- The ability to connect knowledge and manage the complexity of professional work
- The ability to autonomously use resources for learning by demonstrating management skills and integration of information
- The ability to synthesize one's own integration of theory and clinical practice
- - Understanding basic concepts and methods for the diagnosis of mental disorders

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

- demonstrirati znanje, razumevanje in uporabo temeljnih psihoterapevtskih diagnostičnih konceptov
- razumeti in poznati kontekste, v katerih poteka psihoterapevtska diagnostika
- demonstrirati kritično mišljenje in refleksijo pri ovrednotenju posameznih diagnostičnih teorij
- demonstrirati uporabo psihoterapevtske in medicinske diagnostike duševnih motenj
- integrirati različna diagnostična spoznanja pri delu s klienti v koherentno celoto
- uporabiti diagnostična spoznanja pri načrtovanju poteka psihoterapije
- demonstrirati znanje in razumevanje s področja nevrobiologije
- demonstrirati znanje in razumevanje o skupnih dejavnikih v psihoterapij

- Demonstrate the knowledge, understanding and application of basic psychotherapeutic diagnostic concepts
- Understand and be familiar with the contexts in which they perform psychotherapeutic diagnostics
- Demonstrate critical thinking and reflection for the evaluation of individual diagnostic theories
- Demonstrate the application of psychotherapeutic and medical diagnosis of mental disorders
- Integrate different diagnostic knowledge when working with clients in a coherent whole
- Use the diagnostic findings when planning the psychotherapy procedure
- Demonstrate knowledge and understanding in the field of neurobiology
- Demonstrate knowledge and understanding of the common factors in psychotherapy

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

- Predavanja z aktivno udeležbo študentov (razlaga, diskusija, vprašanja, primeri, reševanje problemov)
- Vaje (kritične refleksije teoretskih argumentacij, metode kritičnega branja in pisanja, refleksija izkušenj, projektno timsko delo, diskusija);
- Individualne in skupinske konsultacije (diskusija, dodatna razlaga, obravnava specifičnih vprašanj)

- Lectures with students' active participation (lecture, discussion, questions, examples, problem solving exercises)
- exercises (critical reflection on theoretical argumentation, methods of critical reading and writing, reflection on experience, project teamwork, discussion);
- Individual and group consultations (discussion, additional explanation, dealing with specific questions)

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit	60	Written examination
Poročila iz vaj	40	Reports from tutorials
Ocenjevalna lestvica – skladno s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja.		Grading is in accordance with the Faculty's evaluation Ordinance.

Reference nosilca / Lecturer's references:

TEKAVČIČ-GRAD, Onja, ZAVASNIK, Anamarija. Phenomenology of bereavement process after suicide, traffic accident and terminal illness (in spouses). Archives of suicide research, ISSN 1381-1118, 1999, letn. 5, št. 2, str. 157-172. [COBISS.SI-ID 18120153], [JCR, SNIP, WoS do 10. 4. 2017: št. citatov (TC): 7, čistih citatov (CI): 6, Scopus do 18. 9. 2017: št. citatov (TC): 8, čistih citatov (CI): 6]

ZADRAVEC, Tina, TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Origins of suicidality : compatibility of lay and expert beliefs - qualitative study. Psychiatria Danubina : an international multidisciplinary journal, ISSN 0353-5053, 2013, vol. 25, no. 2, str. 149-157. http://www.hdbp.org/psychiatria_danubina/pdf/dnb_vol25_no2/dnb_vol25_no2_149.pdf. [COBISS.SI-ID 31150041], [JCR, SNIP, WoS do 27. 8. 2017: št. citatov (TC): 1, čistih citatov (CI): 1, Scopus do 27. 7. 2017: št. citatov (TC): 1, čistih citatov (CI): 1]

TEKAVČIČ-GRAD, Onja, FARBEROW, Norman L., ZAVASNIK, Anamarija, MOČNIK, M..., KORENJAK, Roman. Comparison of the two telephone crisis lines in Los Angeles (USA) and in Ljubljana (Yugoslavia). Crisis, ISSN 0227-5910, 1988, letn. 9, št. 2, str. 146-157. [COBISS.SI-ID 2631385], [Scopus do 29. 1. 2016: št. citatov (TC): 1, čistih citatov (CI): 1]

TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Čustveni odzivi zdravstvenih delavcev ob obremenitvah pri delu s pacienti in njihovimi svojci. V: SIMONIČ, Anja (ur.). Žalovanje v paliativni oskrbi : zbornik sestanka. Golnik: Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo. 2013, [Loč. pag. (3 str.)]. [COBISS.SI-ID 30943449]

TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Četrto stoletja klica v duševni stiski. V: BOGATAJ, Bojan (ur.). Klic v duševni stiski : 25 let : 1980-2005. Ljubljana: Psihiatrična klinika. 2005, str. 5-6. [COBISS.SI-ID 19327449]

TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Telefonska krizna linija in njeni uporabniki. V: TEKAVČIČ-GRAD, Onja (ur.). Pogovori z ljudmi v duševnih stiskah : priročnik za svetovanje. Ljubljana: Psihiatrična klinika: Slovensko združenje za preprečevanje samomora. 2003, str. 15-18. [COBISS.SI-ID 16961241]

TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Svetovalci. V: TEKAVČIČ-GRAD, Onja (ur.). Pogovori z ljudmi v duševnih stiskah : priročnik za svetovanje. Ljubljana: Psihiatrična klinika: Slovensko združenje za preprečevanje samomora. 2003, str. 225-230. [COBISS.SI-ID 16967129]

TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Smrt in žalovanje. V: SAMEC, Tatjana (ur.), SLODNJAK, Vera (ur.). Psihične travme v otroštvu in adolescenci. Ljubljana: Kolaborativni center Svetovne zdravstvene organizacije za duševno zdravje otrok pri Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše: Inštitut za psihologijo osebnosti. 2001, str. 100-105. [COBISS.SI-ID 13559513]

MARUŠIČ, Andrej, ROŠKAR, Saška, ROŠKAR, Maja, TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Synergistic effects between psychological therapy and psychopharmacology treatment : a case report of a patient with high suicide risk depression. Psychiatria Danubina : an international multidisciplinary journal, ISSN 0353-5053, 2006, vol. 18, suppl. 1, str. 83. [COBISS.SI-ID 1650917], [SNIP]

ZAVASNIK, Anamarija, TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Tesnoba in depresivno razpoloženje. V: RADOVANOVIČ, Mirjana (ur.). Ker pogovor rešuje. Ljubljana: Posvet, Center za psihološko svetovanje. 2011, str. 73-78. [COBISS.SI-ID 29600729]

ZAVASNIK, Anka, TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Tipi klientov in posebnosti dela z ljudmi. V: TEKAVČIČ-GRAD, Onja (ur.). Pomoč človeku v stiski. Ljubljana: Planprint, Litterapicta. 1994, str. [203]-206. [COBISS.SI-ID 70619648]

TEKAVČIČ-GRAD, Onja. Guidelines to assist clinical staff after the suicide of a patient. Oslo: International Association for Suicide Prevention (IASP), [2012]. 15 str. http://www.iasp.info/pdf/postvention/guidelines_to_assist_clinical_staff_after_suicide_patient_grad.pdf. [COBISS.SI-ID

30293465]

KOŠIR, Tone (avtor, urednik), MENCEJ, Meta (avtor, urednik), ADAMIČ, Maruša, BORŠTNAR, Sonja, DODIČ-FIKFAK, Metoda, DOVEČAR, Fina, ERŽEN, Ivan, GROBOVŠEK-OPARA, Sonja, ILIČ, Miroslav, KOŽUH-NOVAK, Mateja, KRAIGHER, Alenka, KRAŠEVEC-RAVNIK, Erna, MILČINSKI, Lev, MORAVEC BERGER, Daša, OBERSNEL KVEDER, Dunja, PERŠAK, Ivan, PETROVIČ, Aleš, PIŠKUR-KOSMAČ, Dunja, POMPE-KIRN, Vera, STERGAR, Eva, ŠELB-ŠEMERL, Jožica, ŠVAB, Igor, TEKAVČIČ-GRAD, Onja, VOLJČ, Božidar, MRAMOR, Marjan, KRAMBERGER, Boris, KLAJNŠČEK, Ciril, VAHEN, Julka, MENCEJ, Meta (avtor, urednik), KRAVANJA, Boris, DEMŠAR, Aleš, KIDRIČ, Dušan, PETRIČ, Drago, ROGELJ-GREGORIČ, Elda, TOTH, Martin, KAPELJ, Irena, KRAIGHER, Tomaž, KONDŽA, Jasna, KOVAČIČ, Saša. Plan zdravstvenega varstva Republike Slovenije do leta 2000, Priloge. Ljubljana: Ministrstvo za zdravstvo, 1993. XII, 168 str., graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 34293504]